

**Vēja parka "Līvāni" un tā saistītās
infrastruktūras būvniecība Līvānu novada
Jersikas pagastā**

**Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās
apspriešanas materiāli**

Paredzētās darbības ierosinātāja:
SIA "Vindr Latvia"

2025. gada augusts

Ievads

Paredzētā darbība ir vēja parka "Līvāni" un tā saistītās infrastruktūras būvniecība Līvānu novada Jersikas pagastā.

Paredzētās darbības ierosinātāja ir SIA "Vindr Latvia" (reģ. nr. 40203494663, juridiskā adrese: Audēju iela 15 – 4, Rīga, LV-1050, e-pasts: martins@vindr.lv; info@vindr.lv).

Enerģētikas un vides aģentūra 2025. gada 5. jūnijā ir pieņēmusi lēmumu Nr. 10.5/24/2025 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu" vēja parka "Līvāni" un tā saistītās infrastruktūras būvniecību Līvānu novada Jersikas pagastā.

Saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un "Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu", paredzētajai darbībai ierosinātais veiks ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk tekstā – IVN).

Vēja parka „Līvāni” Līvānu novadā kopējā jauda plānota līdz 104 MW, kas tiks nodrošināta, vēja elektrostaciju (VES) parkā uzstādot līdz 13 vēja elektrostacijām, kur katras stacijas nominālā jauda varētu sasniegt 8 MW un augstums līdz 300 m, izbūvējot augstsprieguma apakšstaciju ar pieslēgumu 110 kV elektrolīnijai "Krustpils-Daugavpils". VES novietojums un skaits, kā arī vēja parka infrastruktūras tehniskie risinājumi un saražotās elektroenerģijas uzkrāšanas sistēmu tehnoloģijas tiks precizētas IVN procesa gaitā. Saražotā elektroenerģija tiks nodota pārvades tīklā, izmantojot esošo augstsprieguma elektropārvades kabeļu līniju. Pieslēguma nodrošināšanai tiks izbūvētas jaunas apakšstacijas, kuru novietojums tiks izvērtēts IVN ziņojuma izstrādes procesā.

Šajā informatīvajā materiālā ir sniegts vispārējs apraksts par paredzēto darbību un tās potenciālajām ietekmēm uz vidi. Detalizēts un izvērsti vērtējums par vēja parka "Līvāni" ietekmi uz vidi un plānotajiem risinājumiem ietekmes mazināšanai tiks vērtēts IVN ziņojumā.

Informatīvā materiāla pielikumā pievienots Enerģētikas un vides aģentūras 2025. gada 5. jūnija lēmums Nr. 10.5/24/2025 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Paredzētās darbības iespējamās norises vietas

Vēja parku "Līvāni" ir paredzēts izbūvēt Līvānu novada Jersikas pagastā, uz dienvidaustrumiem no Līvānu pilsētas. Vēja parka "Līvāni" izpētes teritorijas robežas ir norādītas 1. attēlā. Attēlā nav norādītas plānotās VES atrašanās vietas, tās tiks precizētas IVN procesa gaitā.

Paredzētās darbības iespējamās norises vietas ir Līvānu novada Jersikas pagasta nekustamo īpašumu zemes vienības vai zemes vienību daļas, kas norādītas 1. tabulā.

1. tabula. Vēja parka Līvāni izpētes teritorija

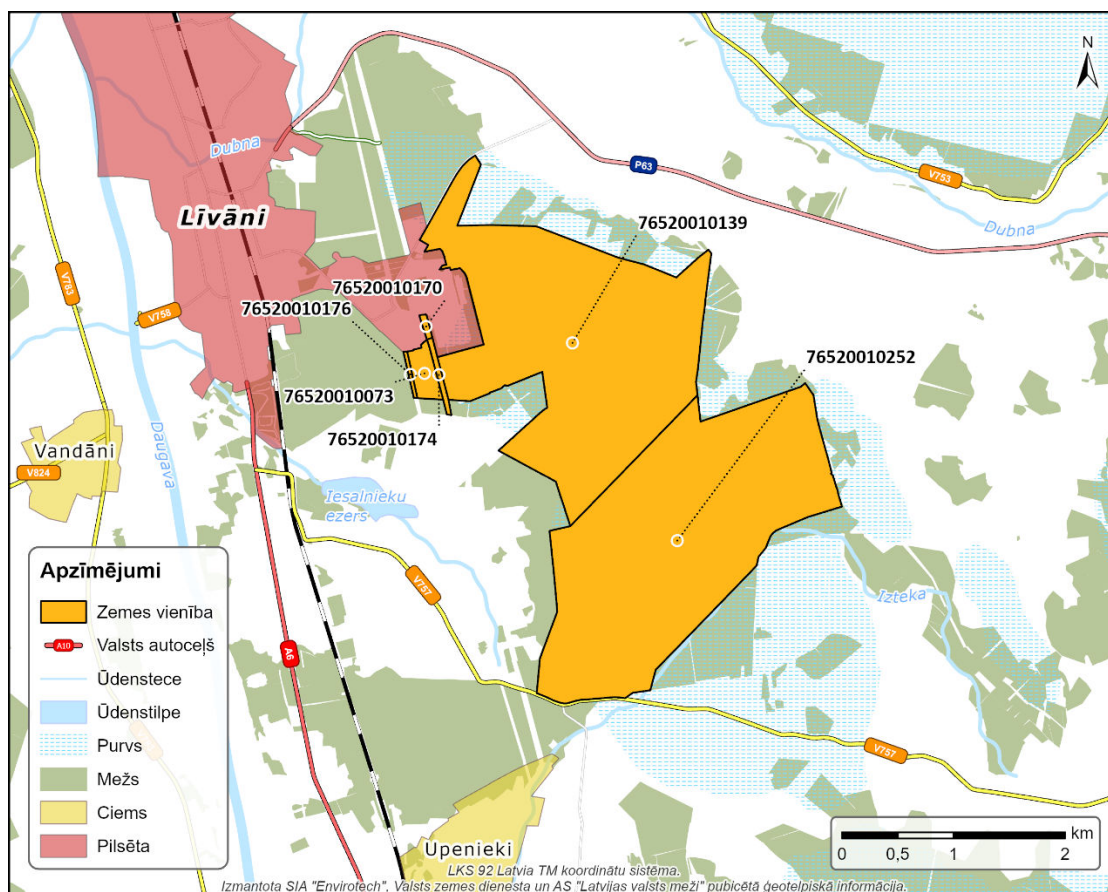
Nr.	Nekustamā īpašuma nosaukums	Nekustamā īpašuma kadastra numurs	Zemes vienības kadastra apzīmējums
1	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0252
2	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0139
3	-	7652 001 0140	7652 001 0174
4	-	7652 001 0205	7652 001 0170
5	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0073
6	-	7652 001 0140	7652 001 0176

Paredzētās darbības teritorijā iekļautās zemes vienības šobrīd lielākoties tiek izmantotas mežsaimnieciskās darbības veikšanai.

Plānotās VES tiks izvietotas, ievērojot 2013. gada 30. aprīļa Ministru Kabineta noteikumos Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” noteiktos minimālos attālumus VES izbūvei.

Attālums līdz tuvākai apdzīvotai vietai

Izpētes teritorijai tuvākā lielākā apdzīvotā vieta ir Līvānu pilsēta, kas pieguļ teritorijai tās ziemeļrietumu daļā. Ap vēja parka izpētes teritoriju atrodas vairāki ciemi. Tuvākais no tiem ir Upenieki, kas atrodas 0,45 km attālumā uz dienvidiem; Vandāni atrodas 2,6 km attālumā uz rietumiem no teritorijas; Jaunsilavas – 4,7 km attālumā uz ziemeļrietumiem; Rožupe – 4,6 km uz austrumiem; Vanagi 6,8 km uz dienvidaustrumiem.



1. attēls. Vēja parka "Līvāni" izpētes teritorijā iekļautās zemes vienības

Paredzētās darbības teritorijas tiešā tuvumā atrodas arī vairākas viensētas, kuras atrodas ne tuvāk kā normatīvajos aktos noteiktajā attālumā no paredzētajām VES.

Informācija par paredzēto darbību

Vēja parkā "Līvāni" plānots uzstādīt līdz 13 VES, kur katras stacijas nominālā jauda varētu sasniegt 8 MW (katrai VES). Uzstādāmo VES modelis un tehniskie raksturlielumi šobrīd vēl nav noteikti, tomēr paredzams, ka tas varētu būt kāds no Enercon, Vestas, Siemens-Gamesa vai Nordex jaunākajiem modeļiem. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tiks izvērtēti vairāku ražotāju piedāvātie VES modeļi un to tehniskie parametri; informācija par tiem apkopota 2. tabulā. Prognozējams, ka VES maksimālais augstums var sasniegt 300 m. Maksimālā kopējā vēja parka "Līvāni" jauda – atkarībā no izbūvēto VES jaudas un skaita tiks precizēta IVN ziņojumā. VES tiks piegādātas izjauktas un sastāv no trim moduļiem, rotora un spārniem. VES tiek saliktas uzstādīšanas vietā. Pēc VES uzstādīšanas tiek veikti elektroinstalācijas darbi un pievienoti elektropārvades kabeli.

2. tabula. Vērtēšanai IVN procesā iekļautie VES modeļi

N.p.k.	Ražotājs	Modelis	Jauda (MW)	Torņa augstums (m)	Rotora diametrs (m)
1	Vestas	V162	6,2	149	162
2	Vestas	V162	7,2	166	162
3	Vestas	V172	7,2	150	172
4	Nordex	N175/6.x	6,22	166	175
5	Siemens Gamesa	SG 7.0	7	165	170
6	Enercon DE	E-175 EP5	7	162	175

VES savienojumam ar transformatoru apakšstaciju (ar vīdsprieguma slēģiekārtu un eļļas transformatoru) un augstsprieguma apakšstaciju paredzēts izbūvēt elektroapgādes kabelīniju (tips – alumīnija ar XLPE izolāciju).

Vēja parkā "Līvāni" plānoti risinājumi saražotās elektroenerģijas akumulēšanai un ar šo procesu saistīto objektu būvniecība tiks vērtēta IVN ziņojuma izstrādes procesā.

Kopējais uzstādāmo VES skaits un novietojums, kā arī vēja parka infrastruktūras tehniskie risinājumi un saražotās elektroenerģijas uzkrāšanas sistēmu tehnoloģijas un to izvietojums parka teritorijā tiks precizētas IVN procesa gaitā. Saražotā elektroenerģija tiks nodota pārvades tīklā, izmantojot esošo augstsprieguma elektropārvades kabelu līniju.

Piebraukšanai pie VES iespēju robežās tiks izmantoti esošie zemes ceļi, kā arī plānots ierīkot jaunus ceļus, lai būtu iespējams veikt būvdarbus un nodrošināt VES ekspluatāciju. Paredzams, ka piekļuve plānotajam Vēja parkam būvniecības un ekspluatācijas laikā tiks nodrošināta pa valsts galveno autoceļu A6 Rīga—Daugavpils—Krāslava—Baltkrievijas robeža (Pāternieki), kas izvietots uz rietumiem no Paredzētās darbības teritorijas. Tāpat tiks izmantots vēja parka teritorijai tuvumā esošais valsts reģionālais autoceļš P63 Līvāni-Preiļi, kurš atrodas uz ziemeļiem - ziemeļaustrumiem no izpētes teritorijas. Plānots izmantot arī vietējos valsts autoceļus V757 (Grīva-Stares) un V682 (Špoģi-Arendole-Vecvārkava-Sīļi), pašvaldības autoceļus, kā arī projekta vajadzībām jaunizbūvētos pievedceļus. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tiks vērtētas piegādes un piebraukšanas iespējas katrai no plānotajām VES. Drošai un atbildīgai piegādes nodrošināšanai Būvprojekta sagatavošanas laikā tiks izstrādāts Piegādes plāns un Satiksmes organizēšanas shēma, kas tiks saskaņota ar atbildīgajām institūcijām – vietējo pašvaldību un ceļu īpašniekiem. Pirms plānoto VES uzstādīšanas ir paredzēts no jauna izbūvēt vai vietām pilnveidot esošo infrastruktūru – pievedceļus, laukumus, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līnijas. Precīzs plānoto pievedceļu izvietojums un tehniskie raksturlielumi tiks noteikti IVN procesa laikā, izvērtējot esošo ceļu tīklu, jaunu ceļu izbūves nepieciešamību, to izbūves iespējas un iespējamo ietekmi uz vidi, tajā skaitā uz izpētes ietvaros un iepriekš konstatētajām dabas vērtībām.

Ķīmiskās vielas, ķīmiskie produkti un citi materiāli, ko izmanto ražošanas procesā kā izejmateriālus vai paligmateriālus

Vēja parka būvniecības un infrastruktūras izveides procesā tiks izmantoti būvniecības materiāli - smilts, grants un šķembas ceļu un laukumu būvniecībai, betons un tērauds VES pamatu izbūvei, u.c. Prognozētais materiālu apjoms tiks norādīts IVN ziņojumā.

Vēja parka būvniecības un ekspluatācijas laikā netiek plānots izmantot bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos maisījumus apjomos, kas pārsniedz 100 kg gadā. Bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu izmantošana vēja elektroenerģijas ražošanas procesā nav nepieciešama.

Ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumi

Veicot paredzētās darbības teritorijas sagatavošanas un būvniecības darbus, centralizētās ūdensapgādes pieslēgumi nav paredzēti. Būvniecības laikā tiks izvietoti pagaidu uzturēšanās vagoniņi, nodrošinot dzeramā ūdens piegādi fasētā veidā. Tā kā vēja parka darbības nodrošināšanai nav nepieciešams pastāvīgs personāls, tad pēc būvniecības beigām pagaidu vagoniņi tiks aizvesti, bet alternatīvi ūdensapgādes risinājumi netiks ieviesti. Arī citas darbības un labiekārtošanas pasākumi, kas saistīti ar cilvēku uzturēšanos vēja parka teritorijā, ne būvniecības, ne ekspluatācijas laikā nav nepieciešami.

Veicot teritorijas sagatavošanas un būvniecības darbus, centralizētās kanalizācijas pieslēgumi nav paredzēti. Būvniecības laikā tiks izvietoti pagaidu uzturēšanās vagoniņi. Plānots izvietot arī vairākas izvedamās biotualetes. Tā kā vēja parka darbības nodrošināšanai nav nepieciešams pastāvīgs personāls, tad pēc būvniecības beigām pagaidu vagoniņi un tualetes tiks izvestas, bet alternatīvi kanalizācijas risinājumi netiks ieviesti.

Produkcija un tās daudzums (gadā)

Vēja parka darbības ilgums gada griezumā un saražotās elektroenerģijas daudzums gadā būs atkarīgs no gala VES skaita, izvēlēta VES modeļa, VES augstuma, kā arī no meteoroloģiskajiem apstākļiem attiecīgajā gadā.

Piesārņojošo vielu emisijas gaisā un augsnē

Vējš ir tīrs atjaunīgais dabas resurss. VES ekspluatācijas laikā nav sagaidāma piesārņojošo vielu emisijas gaisā. VES būvniecības laikā (t.sk. transportēšanas laikā) radītās gaisu piesārņojošo vielu emisijas tiks vērtētas IVN ziņojumā.

VES ekspluatācijas laikā netiek radīts augsnes/grunts vai ūdens piesārņojums. Potenciālās ietekmes uz augsnes, grunts un ūdeņu piesārņojumu tiks vērtētas IVN ziņojuma sagatavošanas laikā.

Atkritumi. Paredzamā atkritumu apsaimniekošana

Vēja parka būvniecības un ekspluatācijas laikā radušos atkritumu apsaimniekošana tiks nodrošināta atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto Ministru kabineta noteikumu prasībām. Prognozējams neliels atkritumu apjoms, t.sk. arī bīstamie atkritumi. Parka būvniecības laikā tiks ierīkotas speciālas zonas atkritumu savākšanai, un tālāk tos nododot operatoriem, kas ir saņēmušas atbilstošas atļaujas atkritumu pārvadāšanai un apsaimniekošanai, t.sk. darbībām ar bīstamajiem atkritumiem.

IVN ziņojuma izstrādes gaitā tiks vērtēti atkritumu apsaimniekošana risinājumi pēc iekārtu ekspluatācijas beigām.

Fizikālās ietekmes (piemēram, elektromagnētiskais starojums, vibrācija, troksnis)

Troksnis

Būvdarbus, kad sagaidāma trokšņa emisija, plānots veikt, ievērojot Ministru Kabineta noteikumos noteiktās robežvērtības un darba veikšanai tiks izmantotas iekārtas, kas atbilst Ministru Kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumu Nr. 163 "Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" noteiktajām prasībām. Ņemot vērā veicamo darbu veidu un organizācijas kārtību, sagaidāms, ka tehnikas radītās trokšņa emisijas būs īslaicīgas un paredzamā ietekme uz trokšņa robežlielumu izmaiņām nebūtiska.

VES darbībai raksturīgi divi galvenie trokšņa veidi pēc to izcelsmes – mehāniskais troksnis (ģeneratora un transmisijas pārslēga darbība) un aerodinamiskais troksnis. Aerodinamiskais jeb turbulento plūsmu troksnis tiek uzskatīts par būtiskāko un dominējošo. Rotorā lāpstiņām šķeļot gaisu, rodas impulsveida, svēpjoša skaņa, kas ir labi saklausāma uz apkārtējā skaņu fona un var radīt ietekmi VES tuvumā. IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tiks vērtēts VES izvietojums un tehniskie parametri, plānoto VES izvietojums attiecībā pret dzīvojamām ēkām, kā arī noteikta trokšņa ietekme.

Vibrācija

VES darbības laikā iespējama arī neliela zemes vibrācija. Kustīgi objekti rada vibrācijas, kas izplatās materiālajā telpā, pārnēsoties uz citiem materiāliem objektiem. Atkarībā no vibrācijas raksturlielumiem, tai var būt ietekme gan uz cilvēku, gan ietekme uz iekārtām, ēkām un būvēm. Ņemot vērā VES darbības principus, VES iekārtas tehnisko nodrošinājumu un pamatu risinājumus, nav prognozējams, ka VES varētu radīt tādu vibrāciju pārnēsumu caur torni un pamatiem uz zemi, kas varētu radīt vērā ņemamas mehāniskas svārstības augsnē un zemē ap iekārtu, vai nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību un viņu ēku drošību.

Mirgošanās efekts

Mirgošanās efektu rada rotora lāpstiņu kustība, tām periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes un dažādu objektu virsmas. Rotorā lāpstiņu ēnu radītā ietekme VES tuvumā izpaužas kā salīdzinoši zemas frekvences mirgošana. IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tiks vērtēta plānoto VES izvietojums attiecībā pret dzīvojamām ēkām un noteikta mirgošanās ietekme. Līdz ar to tiks vērtēts VES izvietojums un tehniskie parametri.

Elektromagnētiskais starojums

VES radītais elektromagnētiskais lauks pēc intensitātes ir salīdzināms ar sadzīves elektrotehnikas radīto un jau 10 m rādiusā no VES ir nenozīmīgs.

Vēja parkam apkārtējās ūdenstilpes

Plānotās darbības teritorija atrodas Daugavas sateces baseinā. Virzienā uz Z plūst Dubnas upe, gar DA robežu tek Izteka. Tuvākā ūdenstilpne – Iesalnieku ezers (virzienā uz R), no kura iztek Greiva. Ņemot vērā, ka izpētes teritorija ir pārmitra, tajā ierīkots blīvs meliorācijas novadgrāvju tīkls. Izbūvējot vēja parku, visas esošās meliorācijas sistēmas tiks saglabātas, bet nepieciešamības gadījumā (ja kāds sistēmas atzars tiks ietekmēts) arī atjaunotas. Tā kā šīs darbības tiks realizētas atbilstoši projektam, ievērojot meliorācijas sistēmu izvietojumu un funkcionalitāti, tad kopējā meliorācijas sistēmu kvalitāte nepasliktināsies. Sagatavojot paredzētās darbības IVN ziņojumu, tiks piesaistīts attiecīgās jomas eksperts, kas vērtēs plānotā vēja parka būvniecības un ekspluatācijas laikā radītās iespējamās ietekmes (t.sk. uz meliorācijas sistēmām un meliorāciju sistēmu ietekmi uz vēja parku), kā arī noteiks labākos risinājumus/piesardzības pasākumus, ņemot vērā samērīguma un piesardzības principa piemērojamību un līdzsvaru.

Paredzamā ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām, īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „OZOLS” publicēto informāciju, paredzētās darbības izpētes teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT), kā arī mikroliegumi. Robežās līdz 6 km attālumam ap izpētes teritoriju neatrodas neviena ĪADT vai mikroliegums. Tuvākās īpaši aizsargājamās teritorijas (līdz 10 km attālumam no paredzētās darbības zemes vienību robežas) apkopotas 3. un 4. tabulā.

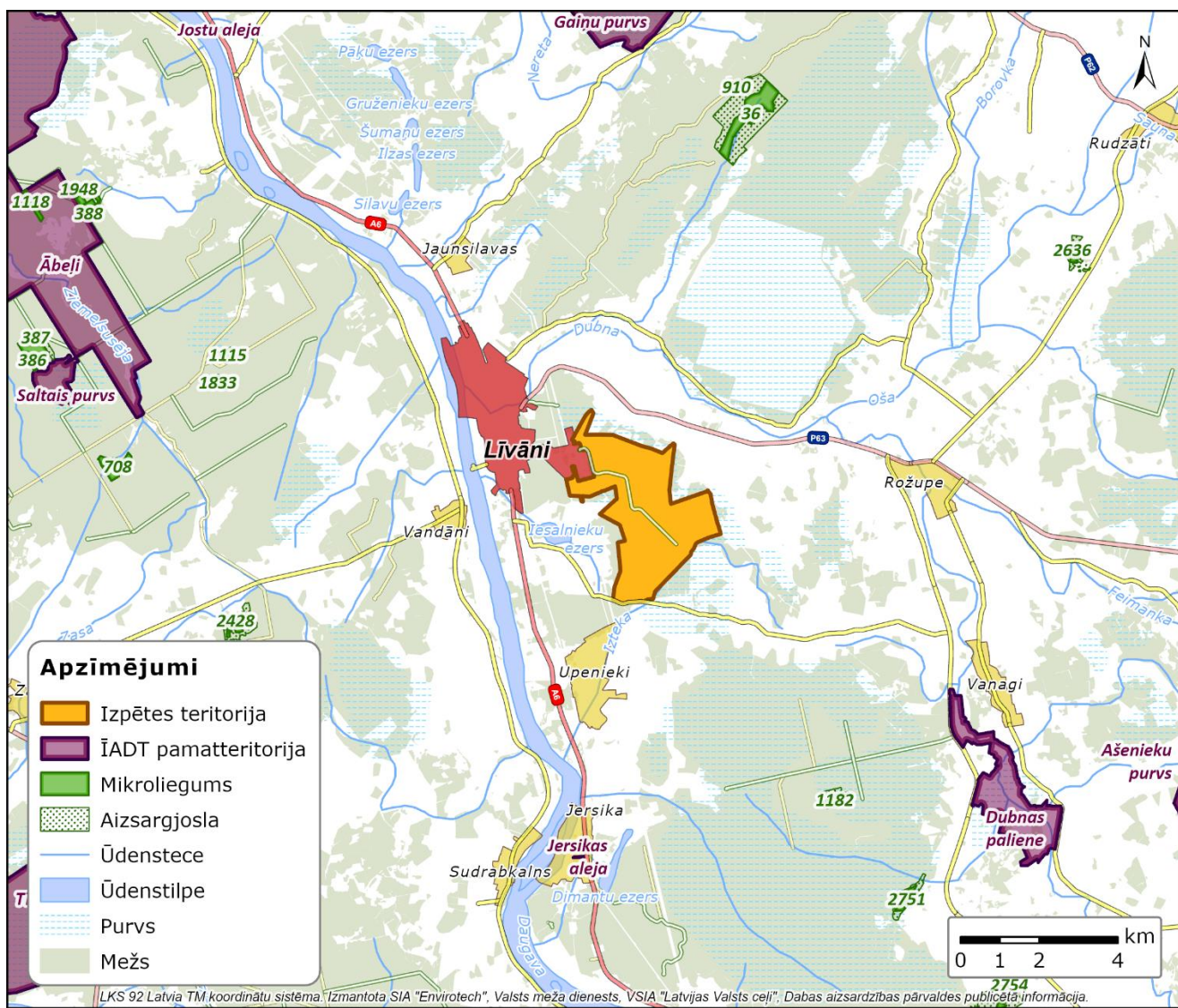
3. tabula. Vēja parka "Līvāni" teritorijai tuvumā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

ID	Nosaukums	Kategorija	Natura 2000 statuss	ATIS veids	Izpētes teritorija, km
1152	Jersikas aleja	Dabas piemineklis: alejas	Nav	Aizsargājamo aleju teritorija	6,51
471	Dubnas paliene	Dabas liegums	Ir	Dabas lieguma teritorija, ja tā nav iedalīta funkcionālajās zonās	7,03
525	Gaiņu purvs	Dabas liegums	Ir	Dabas lieguma teritorija, ja tā nav iedalīta funkcionālajās zonās	9,17
2	Ābeļi	Dabas liegums	Ir	-	10,86

4. tabula. Vēja parka "Līvāni" teritorijai tuvākie mikroliegumi

Kods	Objekts	Tips	ATIS veids	Izpētes teritorija, km
1182	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	6,71
36	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	7,23
910	Suga	Vaskulārie augi un paparžaugi	Mikrolieguma teritorija	8,80
1115	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	8,83
1833	Suga	Sūnas	Mikrolieguma teritorija	8,86
2428	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	8,95
2751	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	9,82
2636	Suga	Putni	Mikrolieguma teritorija	10,88

Karte ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām pievienota 2. attēlā.



2. attēls. Vēja parka "Līvāni" tuvumā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi

Atbilstība teritoriālplānojumam (zemes izmantošanas mērķis)

Atbilstoši Ministru Kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām, vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M). Saskaņā ar spēkā esošo Līvānu novada Jersikas pagasta teritorijas plānojumu, vēja parka būvniecības teritorijā ietilpst zemes vienības vai to daļas, kuru plānotā (atļautā) izmantošana pamatā noteikta kā mežu teritorija, kā arī neliels apjoms - lauksaimniecībā izmantojama zeme un ražošanas teritorijas. Salīdzinoši nelielas platības Vēja parka būvniecības teritorijā aizņem ūdeņu vai cita zemes lietojumveida teritorijas.

Transformējamās zemes platība un iepriekšējais zemes lietošanas veids

Plānotās darbības teritorija šobrīd ir mežu zeme. Ņemot vērā to, ka vēja parka būvniecība plānota mežu teritorijā, tad vēja parka infrastruktūras izbūvei tiks veikta atmežošana vai izciršana nepieciešamajā apjomā. Nepieciešamības gadījumā tiks atmežota vai izcirta arī pievedceļiem nepieciešamā zemes platība. Prognozējamā mežu platība, kurā tiks plānota atmežošana, tiks aprēķināta IVN procesa laikā. Precīzs atmežošanas un/vai transformējamās zemes platību apjoms un robežas tiks noteiktas IVN ziņojumā.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi apraksts

Emisiju, atkritumu un blakusproduktu rašanās

Vēja parka ekspluatācijas laikā būtiska atkritumu daudzuma rašanās nav paredzama. Tomēr, ja tādi radīsies (iekārtu apkopes, personāla sadzīves atkritumi u.tml.), tad tie uz vietas netiks uzglabāti, bet savākti un nodoti komercsabiedrībām, kuras noteiktā kārtībā Valsts vides dienestā saņēmušas atļaujas atkritumu apsaimniekošanai. Būvniecības periodā ir raksturīgas tipiskas būvdarbu ietekmes – troksnis, emisijas gaisā (no būvdarbos izmantotās tehnikas), tehnikas, montāžas laukumu un citu pagaidu objektu izveide un uzturēšana, būvmateriālu un būvkonstrukciju transportēšana, atkritumu veidošanās, iespējams (tikai iespējamo nevēlamu notikumu gadījumā) lokāls un neliels augsnes piesārņojums ar būvtehnikas tehniskajiem šķīdumiem. Būvdarbu laikā radušies atkritumi tiks savākti, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu un pēc tam nodoti komercsabiedrībām, kuras noteiktā kārtībā Valsts vides dienestā saņēmušas atļaujas atkritumu apsaimniekošanai. VES ekspluatācijas laikā netiek radīts grunts vai ūdens piesārņojums. VES ekspluatācijas laikā nav sagaidāma piesārņojošo vielu emisijas gaisā. Nav prognozējams, ka turbīnu uztādīšanas un ekspluatācijas laikā veidosies smakas.

Fizikālās ietekmes

Saistībā ar paredzēto darbību, iespējamās tipiskākās ietekmes ir troksnis un mirgošanās. IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tiks vērtēta vēja parka radītā trokšņa un mirgošanās ietekme, nepieciešamības gadījumā precizējot VES izvietojumu un tehniskos parametrus.

Ietekme uz ainavu

Līdzenumu ainavu telpas ar plašiem un tāliem skatiem ir piemērotas lielo VES uztādīšanai, jo lielas dimensijas VES salīdzinoši labi harmonē ar plašām, līdzenām un lēzeni viļņotām teritorijām. Šādu objektu klātbūtne ainavā ievieš jaunas telpiskās dominantes, kas var kalpot arī kā vizuāli orientieri. Izstrādājot IVN ziņojumu, tiks vērtēta paredzētās darbības ietekme uz ainavas kvalitāti.

Ietekme uz dabas vērtībām

Paredzētās darbības sākuma stadijā ir identificētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi un attālumi līdz tiem. Izstrādājot paredzētās darbības IVN, tiks piesaistīti attiecīgās jomas eksperti, kas veiks vietas apsekošanu dabā un vērtēs plānotā vēja parka un tā saistītās infrastruktūras būvniecības un ekspluatācijas laikā radītās iespējamās ietekmes, kā arī noteiks labākos

risinājumus/piesardzības pasākumus, ņemot vērā samērīguma un piesardzības principa piemērojamību un līdzsvaru.

Plānotie pasākumi, kas paredzēti, lai nepieļautu būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi

VES iekārtas ir aprīkotas ar jutīgiem sensoriem un elektroniskās vadības sistēmām, kas atslēdz VES, lai automātiski izvairītos no dažādiem riskiem, ko var izraisīt neparedzēti meteoroloģiskie apstākļi (vētra, apledojums) un pašu iekārtu defekti. Iekārtas ir aprīkotas ar zibens aizsardzības sistēmu un dažādiem drošinātājiem, kas elektronisko kļūdu gadījumā atslēdz ģeneratoru un apstādina rotoru. VES tehnoloģiski izveidotas tā, lai līdz minimumam samazinātu dažādus riskus. IVN ziņojumā tiks vērtētas bioloģiskās daudzveidības (t.sk. ornitofaunas) aizsardzības iekārtas un aprīkojums. Izstrādājot IVN ziņojumu, tiks vērtēti izstrādātie risinājumi un nepieciešamības gadījumā, tiks izstrādāti risinājumi būtiskas nelabvēlīgas ietekmes mazināšanai.



Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts: pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

05.06.2025.

Nr. 10.5/24/2025

Lēmums

par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

SIA "Vindr Latvia", reģistrācijas Nr. 40203494663, juridiskā adrese: Audēju iela 15 – 4, Rīga, LV-1050, e-pasts: martins@vindr.lv; info@vindr.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja parka "Līvāni" (turpmāk arī – Vēja parks) un tā saistītās infrastruktūras izbūve (turpmāk – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

1. Vēja parka un tā saistītās infrastruktūras iespējamā izveides vieta ir izpētes teritorija Līvānu novada Jersikas pagastā, kas sastāv no šādām nekustamo īpašumu zemes vienībām vai zemes vienību daļām:

Nr.	Nekustamā īpašuma nosaukums	Nekustamā īpašuma kadastra numurs	Zemes vienības kadastra apzīmējums
1.	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0252
2.	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0139
3.	-	7652 001 0140	7652 001 0174
4.	-	7652 001 0205	7652 001 0170
5.	Valsts mežs	7652 001 0139	7652 001 0073
6.	-	7652 001 0140	7652 001 0176

(turpmāk arī – Izpētes teritorija / Darbības vieta).

Īss paredzētās darbības raksturojums, faktu konstatācija un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Ierosinātāja ar 2025. gada 22. maija iesniegumu vēja elektrostaciju parka "Līvāni" būvniecībai Līvānu novada Jersikas pagastā (turpmāk – Iesniegums)¹ ir vērsusies Enerģētikas un vides aģentūrā (turpmāk – Aģentūra). Atbilstoši Iesniegumam Paredzētā darbība atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk arī – Novērtējuma likums) 1. pielikuma 26.¹ punktā – *Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās*

¹ Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 22. maijā ar reģ. Nr. 10.4/1726/2025-S.

energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu – iekļautai darbībai, kam ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) veicams saskaņā ar šī likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu.

2. Atbilstoši Iesniegumā iekļautajai informācijai:

- 2.1. Vēja parkā plānots uzstādīt līdz 13 vēja elektrostacijām (turpmāk – VES). Vēja parka kopējā jauda varētu sasniegt līdz 104 MW, katras VES nominālā jauda paredzēta līdz 8 MW, kopējais VES augstums – līdz 300 m. Precīzs izbūvējamo VES skaits un novietojums, kā arī uzstādāmo VES modelis un tehniskie raksturlielumi šobrīd vēl nav noteikti. IVN procesa ietvaros ir paredzēts vērtēt vairākus VES modeļus, kopējo uzstādāmo VES skaitu, to izvietojumu un Vēja parka kopējo jaudu.
- 2.2. Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, tiks izbūvēta jauna apakšstacija ar pieslēgumu 110 kV līnijai *Krustpils–Daugavpils*, kā arī elektropārvades līniju tīkls. Apakšstacijas novietojums tiks izvērtēts ziņojuma izstrādes procesā.
- 2.3. VES tehnoloģisko detaļu transportēšanai un ar vēja parku saistītās infrastruktūras izbūvei, turpmākajai ekspluatācijai un apkalpošanai plānots izmantot valsts galveno autoceļu A6 *Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki)* un valsts reģionālo autoceļu P63 *Līvāni–Preiļi*. Tāpat tiks izmantoti Vēja parka teritorijai pieguļošie valsts vietējie autoceļi V757 *Grīva–Stares* un V682 *Špoģi–Arendole–Vecvārķava–Sīļi*, pašvaldības autoceļi, AS “Latvijas valsts meži” autoceļš, kā arī projekta vajadzībām jaunizbūvētie pievedceļi. Plānoto infrastruktūras objektu izvietojums un tehniskie raksturlielumi tiks noteikti IVN procesa laikā, izvērtējot esošo ceļu tīklu, jaunu ceļu un cita veida infrastruktūras izbūves nepieciešamību un izbūves iespējas. Izpētes teritorijas tuvumā atrodas dzelzceļa līnija *Krustpils–Daugavpils* (~ 1,2 km uz R no Izpētes teritorijas), līdz ar to IVN ietvaros var tikt izskatīta iespēja VES korpusa detaļu piegādei pa minēto dzelzceļa līniju.
- 2.4. Izpētes teritorijā ietilpst sešas zemes vienības ar kopējo platību 840,48 ha (8,4 km²). Saskaņā ar Iesniegumu Izpētes teritorija tiek izmantota kā meža zeme. Paredzētās darbības vieta un tai pieguļošā teritorija raksturota kā mazapdzīvota. Atbilstoši spēkā esošam Līvānu novada teritorijas plānojumam 2012.–2024. gadam² (turpmāk – Teritorijas plānojums) Izpētes teritorija ietilps galvenokārt *Mežu teritorijā* (M). Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 273. punktā noteikts, ka VES, kuru saražotā kopējā jauda ir 20 kW un lielāka un kuru izmanto elektroenerģijas ražošanai, izvieta ārpus pilsētas un ciemu teritorijām, izstrādājot detālplānojumu.
- 2.5. Atbilstoši Iesniegumam Izpētes teritorijai tuvākā apdzīvotā vieta ir Līvānu pilsēta, kas piekļaujas Izpētes teritorijas ZR malai. Tuvākie ciemi ir Upenieki (~ 0,5 km attālumā D virzienā) un Rožupe (~ 4,7 km attālumā A virzienā).
- 2.6. Atbilstoši VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) Zemes dziļu informācijas sistēmā³ pieejamajai informācijai Izpētes teritorijā atrodas kūdras atradne “Pētermuižas purvs” (Nr. K16862), savukārt uz Z/ZA no Izpētes teritorijas atrodas kūdras atradne “Skrēbeļu – Skrūzmaņu purvs” (Nr. K16830).
- 2.7. Izpētes teritorija atrodas Daugavas sateces baseinā, ~ 2,3 km attālumā A virzienā no Daugavas. Izpētes teritoriju vidusdaļā šķērso Greivas upe, kas ieplūst Darbības vietai tuvākajā ūdenstilpnē – Iesalnieku ezerā. Izpētes teritorijā blīvs meliorācijas grāvju tīkls. Saskaņā ar LVĢMC Latvijas plūdu riska un plūdu draudu karti⁴ Izpētes teritorija daļēji ietilpst Nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijā *Daugavpils līdz Līvāniem*.

² Pieejams - https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24 (skatīta 27.05.2025.).

³ Pieejams - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīta 27.05.2025.).

⁴ Latvijas plūdu riska un plūdu draudu kartes pieejamas – <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu>

- 2.8. Atbilstoši Valsts vides dienesta izveidotās Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas iekļautajai informācijai⁵ Izpētes teritorijā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas. Tuvākās potenciāli piesārņotās vietas atrodas ~ 0,5 km attālumā Z un ZR virzienā no Izpētes teritorijas. Izpētes teritorijā un tās tiešā tuvumā neatrodas paaugstinātas bīstamības objekti⁶, tuvākais no tiem atrodas Līvānos ~ 1,5 km attālumā.
- 2.9. Izpētes teritorijā neatrodas valsts aizsargājami kultūras pieminekļi⁷. Tuvākais kultūras piemineklis – “Līvānu viduslaiku kapsēta” (aizsardzības Nr. 1910) – atrodas ~ 1,5 km attālumā no Izpētes teritorijas.
- 2.10. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicēto informāciju⁸ Izpētes teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT). Izpētes teritorijai tuvākās ĪADT ir dabas liegums “Dubnas palīene” (kods: LV0533100) un dabas liegums “Gaiņu purvs” (kods: LV0525400), kas atrodas attiecīgi ; ~ 7,5 km un ~ 9 km attālumā. Abām minētajām ĪADT ir noteikts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) statuss. Izpētes teritorijā nav reģistrēti mikroliegumi. Tuvākie mikroliegumi veidoti medņa un melnā stārķa aizsardzībai un atrodas attiecīgi ~ 7,3 km un ~ 6,7 km attālumā no Izpētes teritorijas. Izpētes teritorijā atrodas biotops 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, kā arī vairākas īpaši aizsargājamas sugu atradnes.
3. Aģentūra konstatē, ka Vēja parka Izpētes teritorija atrodas netālu no SIA “Latvijas vēja parki”, reģistrācijas Nr. 40203415150, plānotā vēja parka “Augšdaugava” teritorijas, kam Aģentūra 2023. gada 12. septembrī izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam⁹, un SIA “Aksedo”, reģistrācijas Nr. 40003794593, plānotā vēja parka “SOLWIN Steķi” teritorijas, kam Aģentūras programma¹⁰ ietekmes uz vidi novērtējumam izsniegta 2024. gada 12. novembrī.
4. Aģentūra norāda, ka saskaņā ar Aizsardzības ministrijas sagatavoto Informatīvo ziņojumu “Par papildu radaru iegādi vēju parku attīstībai” pievienoto Vēja parku karti¹¹ Darbības vietas teritorija ietilpst zonā, kur vēja parku būvniecība ir pieļaujama un atbalstāma bez kompensējošu mehānismu piemērošanas.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Paredzētā darbība atbilst Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punktā iekļautajai darbībai, kam IVN veikšana ir obligāta. Atbilstoši Iesniegumam Paredzētā darbība atbilst arī Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma (turpmāk arī – Enerģētiskās drošības likums) 3. panta 1. punktam, kas nosaka atvieglotu kārtību *vēja elektrostaciju, kuru kopējā jauda ir vismaz 50 megavati, un tām nepieciešamās infrastruktūras būvniecībai* [...]. Enerģētiskās drošības likuma 7. panta pirmā daļa noteic, ka IVN tiek veikts atbilstoši Novērtējuma likumam, ja šajā likumā nav noteikts citādi, bet šī likuma 7. panta trešā daļa noteic lēmuma izdošanas termiņu, t.i., 15 dienu laikā pēc ierosinātāja iesnieguma saņemšanas.

draudu-kartes (skatīts 27.05.2025.).

⁵ Pieejama - <https://pvps.vvd.gov.lv/> (skatīta 26.05.2025.).

⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts”.

⁷ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes karšu pārlūks pieejams - <https://karte.mantojums.lv> (skatīts 27.05.2025.).

⁸ Pieejama - <https://ozols.gov.lv/> (skatīts 26.05.2025.).

⁹ Informācija par projektu pieejama - <https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-parka-augšdaugava-un-ta-saistitas-infrastrukturas-projekta-istenosana-jekabpils-novada-rubenes-dunavas-un-zasas-pagastos-livanu-novada-jersikas-pagasta-un-augšdaugavas-novada-dvietes-pagasta-sia-latvijas-veja-parki>.

¹⁰ Informācija par projektu pieejama - <https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-parka-solwin-steki-izbuve-jekabpils-novada-atasienes-pagasta-un-livanu-novada-rozupes-rudzatu-un-turku-pagasta>.

¹¹ Pieejams - https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/8d2d37f2-ef3f-40e9-b21d-b0f52503e653.

6. Ņemot vērā minēto, Paredzētajai darbībai izdodams lēmums par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 14.¹ panta 1.¹ daļu Aģentūra informē Ierosinātāju un attiecīgo pašvaldību par lēmuma pieņemšanu. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, mērogu un skarto teritoriju kopumu un lielumu, kā arī vadoties no Novērtējuma likuma 15. panta otrās daļas nosacījumiem, Aģentūra nosaka, ka organizējama arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme¹². Saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. panta pirmajā daļā noteikto, *ja ir saņemts kompetentās institūcijas lēmums, ka veicams paredzētās darbības ietekmes novērtējums, ierosinātais vismaz vienā pašvaldības izdotajā laikrakstā vai citā vietējā laikrakstā publicē paziņojumu par paredzēto darbību un sabiedrības iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par šīs darbības iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī individuāli informēt tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Ierosinātais minēto paziņojumu ievietošanai mājaslapā internetā elektroniski iesniedz kompetentajai institūcijai un pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā tiek plānota paredzētā darbība.*
7. Aģentūra vērš Ierosinātājas uzmanību, ka Paredzētās darbības Izpētes teritorija aptver ne tikai VES izbūvei paredzētās teritorijas, bet arī Vēja parka infrastruktūras izbūvei paredzētās teritorijas un ar Paredzētās darbības būvniecības nodrošināšanai izveidojamās teritorijas (montāžas laukumi, materiālu novietnes u. c.), kā arī VES būvniecības laikā izmantojamo transportēšanas maršrutu teritorijas.
8. Novērtējuma likuma 16. pants ietver IVN programmas izstrādāšanas nosacījumus. Minimālās prasības programmas saturam un tās izstrādāšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”. Programma ietver prasības attiecībā uz informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu. Programma tiek izstrādāta, pamatojoties uz paredzētās darbības ierosinātāja iesniegumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā sabiedrības un ieinteresēto valsts institūciju, pašvaldību un citu likumā noteikto institūciju sniegtos priekšlikumus un informāciju.
9. Ņemot vērā Enerģētiskās drošības likuma un Novērtējuma likuma tiesisko regulējumu, Aģentūrai ir tiesības pēc sākotnējās sabiedriskās apspriešanas papildināt Ierosinātājam jau izdoto IVN programmu, ja šāda nepieciešamība izriet no sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem un rezultātiem.

Izvērtētā dokumentācija:

Ierosinātājas 2025. gada 22. maija iesniegums vēja elektrostaciju parka “Līvāni” būvniecībai Līvānu novada Jersikas pagastā.

Lēmums:

Piemērot SIA “Vindr Latvia”, reģistrācijas Nr. 40203494663, paredzētajai darbībai – vēja parka “Līvāni” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Līvānu novada Jersikas pagastā – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

¹² Aģentūra vērš uzmanību, ka no 2024. gada 1. maija ir spēkā Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”. 25. punkta redakcija par sākotnējās sanāksmes organizēšanu hibrīdformā: *[..] Ierosinātais sākotnējo sanāksmi rīko hibrīdformā (sanāksme, kur daļa tās dalībnieku var atrasties klātienē (parasti – sanāksmju telpā), bet pārējie var pieslēgties attālināti), lai nodrošinātu pilnvērtīgu sabiedrības pārstāvju dalību gan klātienē, gan neklātienē formā, ne agrāk kā 10 dienas pēc publikācijas pašvaldības izdotajā laikrakstā vai citā vietējā laikrakstā. Ierosinātais nodrošina sanāksmei atbilstošu tehnisko nodrošinājumu.*

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

1. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta pirmās daļas 1. punkts, 7. pants, 14.¹ panta 1.¹ daļa, 15. pants, šā likuma 1. pielikuma *Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams* 26.¹ punkts.
2. Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 7. panta pirmā, trešā un ceturtā daļa.
3. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību".

Lēmuma pārsūdzēšana:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 14.¹ panta otrajai daļai un Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 189. panta pirmajai daļai šo Aģentūras lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189. panta pirmā daļa) pēc pieteicēja adreses (juridiskā persona – pēc juridiskās adreses).

Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70. panta pirmā daļa). Dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas (Paziņošanas likuma 9. panta otrā daļa).

Vides pārraudzības departamenta direktore,
Piesārņojuma novērtēšanas nodaļas vadītāja

I. Kramzaka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Anete Liepiņa
Anete.Liepina@eva.gov.lv

Lēmums nosūtīts arī:

1. Līvānu novada pašvaldībai, *e-adresē*;
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *e-adresē*.
3. Dabas aizsardzības pārvaldei, *e-adresē*.